

Vejle Kommune
Att.: Annette Bonde
Kirketorvet 22
7100 Vejle

Jane Stevnsgaard

Lokal tlf.: 20 52 39 93
Mobil tlf.: 76 81 24 51

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 Vejle

22. april 2026

J. nr.: 06.02.20-P19-2-26

Tidsbegrænset tilladelse til sejlads med motorbåd på Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø.

Vejle Kommune og Ikast-Brande Kommune meddeler hermed tilladelse til, at der må benyttes motorfartøj på Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø, samt Ensø i forbindelse med sørestaurering og opfølgende overvågning af fiskebestanden i søerne.

Tilladelsen er begrænset til 9. december 2029.

Sejladsen sker i forbindelse med arbejdet med at opfiske fredfisk med henblik på at opnå god økologisk tilstand deri, samt monitorering for at følge indsatsernes effekt.

I Rørbæk sø sker sejladsen tillige under udførsel af kemisk fosforfældning samt efterfølgende undersøgelse af fiskebestanden med henblik op at evaluere indsatsen.

Ansøger er selv ansvarlig for at indhente tilladelse til at isætte både ved de respektive ejere af den udvalgte lokalitet.

Lovgivning

Tilladelsen gives med hjemmel i vandløbsloven (Lovbek. Nr. 1217 af 25. november 2019) § 4 stk. 3.

Vilkår

- Sejladsen udføres som angivet i afsnittet om ansøgning
- Sejladsen må maksimalt ske med en hastighed på 5 knob
- Sejladsen skal ske uden at gøre skade på søbredderne og rørskov.

Ansøgt sejlads

Sørestaureringerne i Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø udføres ved opfiskning af fredfisk. Desuden opfiskes der store brasen i Ensø. I Rørbæk Sø suppleres efterfølgende med kemisk fosforfældning.

jasra@vejle.dk

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 08-17
Fredag kl. 10-12

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Ved udførelse af restaureringsindsatserne er det nødvendigt at sejle med motor på søerne i forbindelse med garn og vodfiskeri i sommer og efterår/vinter, samt ved udspreddning af fosforfældningsmiddel i efterår 2027 eller vinterperioden –2027/28. Det samme gør sig gældende ved sætning og optagning af såkaldte overvågningsgarn til kvantificering af fiskebestanden i de følgende år. De enkelte sejlads vil være kortvarige, primært foregå i dagtimerne, og der bliver samlet set tale om et beskedent antal dage med sejlads fordelt over tre år.

Væsentlighedsvurdering i henhold til habitatbekendtgørelsen

Vejle Kommune og Ikast-Brande Kommune har vurderet ansøgningen i henhold til bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter.

Bilag IV-arter

I eller tæt ved Rørbæk sø er der kendskab til, at der kan forekomme stor vandsalamander, bæklampret, odder og flagermusearterne damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, troldflagermus og pipistrelflagermus. Herudover kan der indenfor en radius af 10 km forekomme løgfrø, spidssnudet frø, sydflagermus, dværgflagermus og langøret flagermus.

Flagermus

I forhold til flagermus vil sejladsen ikke påvirke deres yngle- eller rastesteder og vil heller ikke ændre de ledelinjer, som flagermus bruger i forbindelse med fødesøgning. Sejladsen på søen vurderes heller ikke at påvirke deres mulighed for at bruge søen som fødesøgningsområde, da sejladsen vil foregå i dagtimerne, hvor flagermus er nataktive. Sejladsen vil heller ikke påvirke insektforekomsten i området. Samlet set er det vurderet, at sejladsen ikke vil påvirke de forskellige flagermusearter i området negativt.

Odder

Odder er kendt fra kanalen imellem Rørbæk Sø og Nedersø og forventes også at forekomme langs Rørbæk Sø. Odderen vurderes at have raste- og ynglesteder langs søernes bred i uforstyrrede områder. Da sejladsen foregår ude på søen, vurderes det, at raste- og ynglesteder ikke påvirkes af negativt. Odderen jagtmuligheder vurderes heller ikke at blive påvirket, da odderen er nataktivt og sejladsen vil foregå i dagtimerne

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er kendt fra området nær Rørbæk Sø, men er ikke fundet i Rørbæk Sø, hvilket formentlig skyldes, at arten som hovedregel ikke har ynglesucces i søer med fisk, hvilket er tilfældet med Rørbæk Sø. Sejlads vurderes derfor ikke at påvirke stor vandsalamander negativt.

Løgfrø

Løgfrø er ikke kendt fra Rørbæk Sø og forventes heller ikke at leve i søen, Løgfrøen yngler ellers i et bredt spektrum af vandhuller og vandsamlinger, inklusiv næringsrige søer, men for at løgfrøen kan opnå succesfuld reproduktion kræver den bl.a. fiskefri vande. Det vurderes derfor, at sejlads ikke vil påvirke løgfrø negativt.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er heller ikke kendt fra Rørbæk Sø, hvilket igen nok skyldes, at arten er afhængig af fiskefri vand, for at opnå succesfuld reproduktion. Fordi spidssnudet frø ikke er kendt fra Rørbæk

Sø og søen heller ikke anses for at være relevant levested for spidssnudet frø er det vurderet, at sejlads ikke vil påvirke arten negativt.

Sammenfattende vurderer Vejle Kommune og Ikast-Brande Kommune:

- at projektet med de beskrevne vilkår ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt
- at der i forbindelse med det ansøgte ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at gennemførelse af det ansøgte samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Overordnet set er det vurderet, at sejladsen ikke vil påvirke IV-arter, som lever i eller omkring Rørbæk Sø, negativt.

Natura 2000

Sejladsen foregår på Rørbæk Sø som er en del af Natura 2000-område 76 Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnets Krat og Holtum Ådal øvre del.

Natura 2000-område nr. 76 Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnets Krat og Holtum øvre ådal består af habitatområde 235 Holtum Ådal, øvre del, som er beliggende i Ikast-Brande Kommune og habitatområde nr. 65 Store Vandskel, Rørbæk Sø og Tinnets Krat, som ligger i Vejle Kommune og Ikast-Brande Kommune.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde 65 er:

1013 Kildevældsvindelsnegl
1096 Bæklampret
1166 Stor vandsalamander
1318 Damflagermus
1355 Odder
6216 Blank seglmos
3130 Ret næringsfattige søer
3140 Kransnålalge-sø
3150 Næringsrig sø
3160 Brunvandet sø
3260 Vandløb med vandplanter
4010 Våd hede
4030 Tør hede
5130 Enebærkrat
6230 Surt overdrev*
6410 Tidvis våd eng
7140 Hængesæk
7220 Kilder og væld*
7230 Rigkær
9110 Bøg på mor
9120 Bøg på mor med kristtorn
9130 Bøg på muld
9190 Stilkegekrat
91D0 Skovbevokset tørvemose*

91EO Elle- og askeskov*

Naturtyper markeret med * er prioriterede naturtyper.

Selve Rørbæk Sø er ikke en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, men i handleplanerne for Natura 2000-område nr. 76 står der, at søer over 5 ha falder under vandområdeplanerne. Sejladsen foregår i forbindelse med restaureringen af søen og er således i overensstemmelse med handleplanerne.

Sejladsen foregår udelukkende Rørbæk Sø og vil derfor ikke påvirke andre naturtyper på udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 65 Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinet Krat og Holtum Ådal øvre del.

Ca. 25 km (i lige luftlinje) vest nordvest for Rørbæk Sø løber vandet videre ind i Natura 2000-område nr. 68, Skjern Å og siden ud i Natura 2000-område nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Da sejladsen er af lokal karakter, vurderes det, at aktiviteten ikke vil påvirke andre Natura 2000-områder i Skjern Å-systemet.

Kildevældsvindelsnegl, Bæklampret, stor vandsalamander, Damflagermus og Odder er på udpegningsgrundlaget for området. Som det også er beskrevet under afsnittet om bilag IV-arter vurderes der ikke at være nogen påvirkning af de tre sidste arters yngle- eller rasteområder. Der er ligedan ikke risiko for forsætligt drab eller væsentlig påvirkning af odder eller de øvrige arter pga. omfanget og timingen for sejladsen. De to andre arter er vurderet nedenfor.

Kildevældsnegl

Kildevældsvindelsnegl lever ikke i Rørbæk Sø, men findes typisk på kalkrige, lavt voksende, mere eller mindre åbent liggende kær og vældområder med fugtig eller sumpet bund samt relativt stabil hydrologi og vegetationsstruktur. Da sneglen slet ikke forekommer i søen og da sejladsen ikke påvirker relevante levesteder for kildevældssnegl, vurderes det, at arten ikke påvirkes væsentligt af projektet.

Bæklampret

Bæklampret kendes fra nærområdet, hvor den blandt andet er set i Dybdal Bæk. Bæklampretten er ikke kendt fra Rørbæk Sø, hvilket skyldes at arten udelukkende lever i vandløb, både i larve- og voksenstadiet. Da sejladsen foregår på søen og ikke de tilstødende vandløb, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke bæklampretterne væsentligt.

Samlet vurderes ingen af arterne på udpegningsgrundlaget at blive påvirket på bestands niveau pga. projektets omfang og placering.

Kumulation med andre projekter

Sejladsen foregår i forbindelse med et større restaureringsprojekt. Som en del af restaureringen udfører man først biomanipulation ved opfiskning af fredfisk i hhv. Rørbæk Sø, Nedersø, Kulsø og evt. Ensø. Opfiskningen foregår med vod og stormaskede bundgarn, som ikke vurderes at have en negativ påvirkning på naturtyper og arter som er en del af udpegningsgrundlaget.

Efter at der er foretaget biomanipulation vil der blive brugt phoslock i Rørbæk Sø for at binde fosforen og forhindre at fosfor frigives til vandsøjlen og dermed bidrage til alge opblomstring. Det aktive element i Phoslock er lanthan (et sjældent jordelement), der har en stærk affinitet for fosfat. Dette danner en uopløselig og inert kemisk forbindelse, Rhabdophane. Phoslock består af 95% bentonit og 5% lanthan. Der er udført mange økotoksicitetstets på en bred vifte af dyrearter for at

fastslå om produktet er sikkert. Samlet set viser disse rapporter, at Phoslock er sikkert at bruge under alle naturligt forekommende miljøforhold ved de anbefalede doser.

Der skulle derfor ikke være nogen miljømæssig negativ konsekvens af at benytte phoslock. Overordnet vurderes det, at sejladsen i kumulation med phoslock ikke vil påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for hverken H65 eller de hydrauliske forbundne habitatområder væsentlig.

På baggrund af ovenstående, vurderes samlet, at sejladsen ikke i sig selv – eller i forbindelse med andre planer og projekter – vil kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og ikke vil være en hindring for, at målsætningerne for Natura 2000-områdets tilstande nås og opretholdes.

Bemærkninger og vurdering

Det fremgår af vandløbsloven, at sejlads med ikke-motordrevne småfartøjer er tilladt på vandområder, der har flere bredejere, og som ikke er underlagt særskilt ejendomsret. Kommunen kan tilladelse sejlads med andre fartøjer end småfartøjer jf. vandløbsloven § 4, stk. 3.

Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø er umatrikuleret og ejes dermed ikke af nogen.

Nedersø og Kulsø er omfattet af regulativ for Skjern Å, hvor det er tilladt sejlads med ikke-motordrevne småfartøjer på søen.

Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og søen har en målsætning om god økologisk tilstand i Vandområdeplan 2021-27.

Sejladsen sker kun i forbindelse med den sørestaurering, som Miljøstyrelsen i indsatsprogrammet til vandområdeplanen har skitseret som en forudsætning for, at søen kan opfylde miljømålet.

Kommunen vurderer, at sejladsen ikke vil have væsentlig indflydelse på de afstrømningsmæssige eller miljømæssige forhold. Det vurderes ligeledes, at sejladsen ikke vil være til væsentlig ulempe for andres sejlads, jagt eller fiskeri. Det skyldes, at sejladsen kun vil finde sted få dage hen over en periode over 3 år.

I praksis vil arbejdet blive udført af eksterne entreprenører bl.a. Niras og BioApp. Alle involverede entreprenører vil blive bemyndiget til at udføre opgaven på Vejle Kommunes vegne.

Klagevejledning efter vandløbsloven

Afgørelsen kan inden 4 uger efter offentliggørelse påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettiget er:

- ansøger,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

Klagen skal sendes direkte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via klageportalen på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Medmindre klagenævnet bestemmer andet har en klage opsættende virkning. Hvis der er klaget, må tilladelsen således ikke udnyttes.

Eventuel klage efter vandløbsloven skal være skriftlig og skal indsendes direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb.

Tilladelsen offentliggøres på Vejle Kommunes hjemmeside (www.vejle.dk/afgorelser) og Ikast-Brandes hjemmeside (www.ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer) den 22. april 2026. Klage fristen udløber dermed den 20. maj 2026.

Gebyr for klagesagsbehandling

For behandling af klagen, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet og/eller Planklagenævnet skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Gebyret betales via klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på nævnets hjemmeside. Nævnet vil ikke påbegynde klagebehandlingen, før gebyret er modtaget.

Venlig hilsen

Jan Sørensen
Ikast-Brande Kommune

Jane Stevnsgaard
Vejle Kommune